

آذربایجان

مدیر: ع. شبستری
سرمدیر: ا. شمس
عنوان: تلگرافی
نام: آذربایجان
جای اداره: خیابان تربیت کرجه
پناهی روبروی دبیرستان پرورش

شماره ۳۱ - سال ۱۳۲۰
۱ شنبه ۳ اسفند ماه
وجه آبونمان:
سالیانه ۸۰ ریال
ششماهه ۵۰ ریال

(ناشر افکار جمعیت آذربایجان)

قیمت تک شماره در همه جا: ۵۰ دینار بعد از سه روز در اداره بکریال

روزنامه آذربایجان از طرف یک جمعیت و برای رساندن مرام و بجامه آذربایجان منتشر میشود و رویه آن تشریح حال گذشته - تشخیص علل مفاسد اجتماعی - پیدا کردن راه چاره عملی برای رفع آنها میباشد

دموکراسی است یا شیپر بی پال و دم؟

مثل معروفی است که شخصی بخیال افتاد خالی به شکل شیر در یازوی خود داشته باشد و برای عملی نمودن فکر خود پیش شخصی که خال میکوبید رفته نظر خود را باو اظهار داشت. آن شخص سوزن مخصوص خود را برداشته و شروع بکوبیدن خال نمود. این یکی پس از کوبیده شدن چند سوزن بدرد سوزنها تاب نیاورده پرسید کجای شیر است آن یکی جواب داد دم شیر است باز این یکی اظهار داشت فعلا دم لازم نیست از سر شیر شروع کن. خال کوب شروع بکوبیدن سر شیر نمود باز پس از کوبیدن چند سوزن این یکی همان سوال اولی را تکرار کرد خال کوب جواب داد سرشیر است باز او گفت فعلا سر لازم نیست از پای شیر شروع کن. بالاخره باز بدرد سوزنها تاب نیاورده از کوبیدن خال صرف نظر کرد.

خوانندگان محترم میدانند از چند ماه باینطرف که حکومت استبدادی پهلوی بر افتاد حکومت جدید بتوسط رادیو ها و مطبوعات برقراری اصول دموکراسی را اعلام داشت ولی از عملیات و کارهای او معلوم میشود که مامورین دولت جدید بگفته های خود عدل ننموده و کاملاً برخلاف آنچه میکوبند عملی کنند و بخصوص پس از امضاء شدن قرارداد مثل سابق برای برقراری اصول دیکتاتوری سابق و جلوگیری از آزادی میکوشند درحقیقت با اینکه ظاهراً در مملکت ما اصول دموکراسی حکمفرماست دموکراسی ما عیناً شبیه بان شیر بی سر دم شده و باطناً اثری از دموکراسی در مملکت ما وجود ندارد. چنانکه کرات در مقالات خود گفته- ایم مامورین دولتی فعلی همان مامورینی هستند که در دوره سابق متصدی کار بوده اعمال دیکتاتوری و استبدادی پهلوی بدست آنان اجرا میگردد. درحقیقت میشود گفت که مخالفت با آزادی و ظلم و تعدی عادت و طبیعت ثانوی برای

فاشیسم چه میگوید؟

چرا دشمن آزادی و تمدن نامیده میشود؟

- ۲ -

فاشیسم مخالف آزادی و دموکراسی است!

طرفداران فاشیسم برای اینکه مردم ساده لوح و عوام را فریب داده به طرف خود بکشانند چنین شیوع میدهند که دوستدار آزادی و طرفدار سوسیالیسم میباشد ولی اعمال و نوشته های آنان کاملاً مخالف این گفته ها و شایعات بوده و بی اساس و دروغ بودن آنها را ثابت میکنند چه فاشیسم عقیده مند است که « چون حزب کارگر آلمانی با اصول دموکراسی و پارلمانی موافقت ندارد، پس در داخله خود اصول دموکراسی را مجری نخواهد ساخت و تمام اقتدار را بر رئیس کل خواهد سپرد» البته چنین عقیده هرگز با اصول سوسیالیسم و دموکراسی سازگار نبوده بلکه برعکس دیکتاتوری و استبداد صرف میباشد. از طرف دیگر فاشیستها آزادی مطبوعات و تعلیمات را که یکی از بزرگترین نتایج دموکراسی است مضر تشخیص داده چنین عقیده دارند که باید آزادی

مطبوعات از بین رفته، مطبوعات تحت بازرسی و سانسور شدید دولت قرار گیرد و برای معالطه و مشروع گردانیدن عقیده خود انقراض امپراطوری آلمان را مثال آورده و آنرا نتیجه آزادی تعلیمات و مطبوعات می بندارند. آنان چنین میگویند: « دولت بجای اینکه تعلیمات عمومی و مطبوعات را تحت نظر خویش قرار دهد هر دو را بحال خود واگذار کرد و بمطبوعات آزادی کامل بخشید و از زبان آن غافل بود... بنا بر این مهمترین وظیفه دولت عبارت از آنست مانع شود و نگذارد مطبوعات نادرست از سادگی عامه سوء استفاده کنند و آزادی مطبوعات را که از واردات دموکراسی های مغرب اروپا است از میان ببرد. بدین ترتیب فاشیستها میخواهند که افراد ملت حقیقت باره مسائل را نفهمیده و در اطراف آن مسائل اظهار عقیده ننمایند و مطبوعات نیز تنها نظریه دولت را نشر داده و آن نظریه را در مغز افراد جا بگیرد نماید.

مجری نماید. از طرف دیگر در صورتیکه دولت اصول دموکراسی را قبول کرده و محترم داشتن آن اصول را بعهده میگیرد چگونه ممکن است عده زیادی از افراد ملت را که در ادارات دولتی کار میکنند از استفاده از حقوق اجتماعی و آزادی خود محروم بدارد. ما از اولیای امور دولتی سؤال می کنیم آیا مامور نباید بفهمد؟ آیا مستخدم دولتی نباید عقیده و مرامی داشته باشد؟ باز ماسؤال میکنیم آیا سرفها و اسرای قرون وسطی با چنین مامورین چه فرق دارند؟ ما بطور حتم میدانیم که اینگونه کارها

و امریه ها مخالف آزادی و دموکراسی بوده فقط فقط برای اینست که اصول آزادی را از بین برده همان اصول دیکتاتوری و استبدادی دوره سابق را برقرار دارند. ما آشکارا میگوئیم که هیچوقت دولت نمیتواند ماموری را از دخول باجتماعات و یا حزبی مانع نماید و همچنین مادامیکه خود را طرفدار اصول دموکراسی معرفی میکند حق ندارد ماموری را بعنوان اینکه داخل در فلان حزب است بکار قبول نکرده و یا او را از کار عزل نموده و یا باین بهانه ماموریت او را بجایهای دوردستی منتقل نماید.

بازان : ح . حق دهن

معجز شبسترینین شرح حالی

پوچ و کهنه فکر لر آذربایجاندا پر دوتماز !

گچن نمره دن قالان

بو گمراه مربی زهرلی دیلنی
معصوم جوشغرن احساساتلی اولان
تبریزی بیر جوانه که تهران حقوق
فاکولته سنده تحصیله مشغول دور
متوجه ایدوبدر . بو تحقیق صاحبی
اولان جوان (حمید نطقی) شاهیرن
روزنامه سینده نوزونه مخصوص سلس
وشیرین قلمی ایله ، درین معنالی بیر
مقاله یازوب منطقی دلیل لر یله ثابت
ایتمشدر که آذربایجان دیلینین ترویجی
و مکتب لرده تدریسی هیچ وقت
استقلاللی توقوان بیر عمل دگلدر .
بو حساس جوان نوز سوزلری نین
تائیدینده ، روسیه نی ، سویسی ،
بلژیکی ، نمونه ذکر ایلیوب توضیح
وریر که پارلاق تمدنه صاحب اولان
بو مملکت لرد ، دیل لرین تنوعی هیچ
وجه ایله دولت صدمه وران بیر عامل
اولمیوبدر . بوه حکم دلیل لرین مقابلنده
پیغمبر آغا عاجز قالبوب : « بزیم اولان
ایله نه ایشیمز وار بیز نوز دردیمره
چاره ایدهک » عوام تولایان جمله سی
ایله حق یازانی هو ، ایلیوبدر . صنرا
نوز پوچ سوزلرین تائیدینده اطرش
دولتی نین اضمه جلالنی مثال گتیرر .
بز نوزونی تاریخ فن نینده مشاهیر دن
خیال ایلین محقق آغایه دبیریک
گیت تاریخ معلوما تووی بیر آرداها
تکمیل ایت . او وقت بیله جکسن
اطریش امپراطور لوقونون تجزیه سی-
نین سبیلری نه ایش ؟ بین الملل
محاربه سننن قباق هشتاد ملیون دان
متجاوز اولان و صاحب دن صنرا جمعیتی

دیلمنده دانشیر لار فارسی شعر لردن
فایده آپارمیا جاقلار . منیم مقصودیم
مطلبی دوشوندیرمک ایدی که آنا
دیلمنده کیشی و آرواد هامی دوشو -
نسولار و چوت منیم شعر لریمین
چوخیسی فکاهی در بونا گوره هامی
داها آرتق اولاری اوخوماق میل
ایده جکلر .

آلتی ملیونا تنزل ایدن اطریش دولتی
آیری سبیلره گوره آرادان گیتدی !
نیه بس سنون بصیرت نوروندان محروم
اولان گوزون اطریشون غربی همسایه
لری اولان ۴ ملیون جمعیتلی و آذر
بایجاندا کیچیک سویسن ، البرز داغی
کیی دنیانی دوتان طوفانین قباغیندا
محکم دایانماغنی گورمیور ؟

کسروری آقا نوز عوام تولایان
یازیلارینن ضمننده قید ایدیر (نیه بس
بز آنا دیلمه راجع نهضت گچن دوره-
ده عمله گلمیوب ، ایندی بو دوره ده
باشلا نوبدر ؛) آقا ! گچن دوره ده
کیم مالینا ، جانینا ، عقیده سنه ، دیلمه
مالک ایدی ؟ معلوم اولور که بو آدم
کچن ایلمدره ، تهرانا داشینان ساری
بوغدا لاری و بیزیم رنجبر لریمه زین آنلی-
لارینن تری ایله عمله گلمش محصولی
او جوز قیمته تناول ایلیوب ، پیغمبر لیک
ادعاسندا بولینردی - بز پیغمبر آقابه
دبیریک که سن تهراندا او دوره ده
مرید یقوب دکان قزدر دوقون وقت
بورادا کهنه ، متعفن آریالاری
قومی ، سامانی چوره گه تبدیل ایدوب
بزه یدیر دیر دیر ! او وحشتلی گون-
لرده آغزیمزدا دیلیمز تریشمزدی تا
فارسی جا تکلم ایله سون ! یا ترک جه
سویله سین ! تهراندا سن فارس لاری
یاغلیان وقت آذربایجاندا سنون هم-
شهر لره ترک دیوب تحقیر ایدیر دیر
هله ایندی ده ناپاک آغزلاردان چقان
سوزلرین جنگلتنی سی قولاغمدان
گیتمیوبدر ! بزیم بو عالم الغیب اولان
تازه پیغمبریمز نوز زهرلی یازیلارینن
ضمننده ادعا ایلیور که تبریزی لر
فارسی روزنامه لرینی ترکی دیلمنده
یازلمش روزنامه لردن یاخشی راق
اوخویوب باشا دوشورلر . حال بو که
او ترکی روزنامه که تبریزی اوخویا
بیلمز عثمانلی ترکی سیدر که بر آیری
ملتن دیلی سایلر . آذربایجانلی لار
بقیه سی ۳ نجی صفحه ده

اوتری که اونون عقیده سی اونلار ایلم
دوز گلمیوب همیشه اولاری دانلاردی
واونلارین پیس عادت و اخلاق لارینی
شعر لرینده انتقاد ایدردی .

معجزین حیاتی چوخ ساده
وجهیله گچوب در . معجز شمس ۱۲۵۲
نجی ایلمده حوت آیین ۷ سنده دوغولوبدر
اوز دیدیگنه گوره ملا علی آدیندا
بر شخصدن درس اوخویوبدر . نهجه
که دیدیک معجز ۱۳۱۲ نجی ئیلده
شبستر دن کوچوب شاهروده گیتدی
شاهروده اون گون قالاندان صنورا
بو بیوک شاعر قمری ۱۳۵۳ نجی ئیلین
جمادی الاخر آیمدا که شمس ۱۳۱۳
نجی ئیلین مهر آینا تطبیق اولنور
وفات ایتمشدر .

معجزین اوز ایله یازدیقی
شرح حالین ترجمه سی

منیم تخلص معجز ، آدیم علی
حاجی آقا اوغلی که آتام شبسترین
نچار لاریندن بری ایدی ، من اون آلتی
یاشیندا ایدیم آتام وفات ایتدی
من آتامین وفاتندان صنورا
استانبولا گیتدم و اون آلتی ایل اورادا
قالدیم صنورا شبستره گلوب وطنین
پیس حالینی گوروب نوحه دیمگه
باشلادیم . منیم نوحه دیمگیم آخوند
(ملا) لاره خوش گامدی منه حرب
اعلان ایتدیار . ایگرمی آلتی ایل
بربری ایله دوشدیک بیاه که خیرات
وبردیله منی چاغیرمادیلار ، ضیافت
ایتدیله من حاضر اولمادم اما آخره
تکین جسارتیان اولار ایلم دوشدیم
یعنی اوز آنا دیلیم ایله اولارا یازدیم
آخره آزادلیقی گورمگه یتشدیم .
ایندییه تکین اوچ مین بیت یازمیشام
اما اوزوم پیغمیوب رفیق لریمه ور میشم
اونلاردان بر پاره سی جمع ایدیبیلر
فارسی دیلنی یاخشی بیلمرم و فارسجه
آز یازمیشام اوندان باشقا گوردیمکه
آذربایجانلی لار که (آذربایجان ترک)

بو بیوک یرلی شاعرین شعر -
لریندن بر نهجه سی گچن نمره لرده
درج اولوندی . بو شاعر آذربایجانین
گوزل و آچیق فکرلی آنا دیلمنده
سویلمن بر شاعر در . معجزین شرح
حالی اله اولماق ایچون قباق نمره
لرده یازماق ممکن اولمادی . بو شاعر-
ین شرح حالینی بیلمک و اوز خطی
ایله شعر لرینی اله کتیرمک ایچون
آقای علی نخجوانی بزه چوخلی مساعدت
گوستروب حتی اوزی معجزین شرح
حالینی یازوب بزه گورندریبدر که بز
عینا ترجمه ایدوب یازیریک و اوندان
باشقا معجزین اوز ایله یازیلمش
شرح حالینی ده او شخص توسط ایله
اله کتیریب اشاقادا یازیریک . آقای
علی نخجوانی بو سوگیلی شاعرین
تمام شعر لرینی جمع ایتمگه در و
بو تالیقدا چاپ اولونا جاقدر بز بو
ادبیات سون شخصین بو مساعدندن
چوخلی تشکر ایدیریک .

معجزین آدی میرزا علی تخلصی
(علی عمو اوغلی) ایله مشهور در .
بر خوش بیان شاعر در که ترکی شعر-
لرینده گوزل معنایاری دوزوبدر .
دیمک اولار که بو باره ده آز آدم
اونون ایاقینا یتیشه بیلر .

مرحوم معجز عمرین بیوک
حصه سین اوز وطنینده گچریب اشعا-
ریندن معلوم در که اوزون مدت اوز
دوغولدیقی یر (شبستر) ده قالوبدر
جوانلق زماندا استانبول ده کتایچیلق
ایله مشغول اولوب صنورا اوز وطنه
قایدوب در . تقریباً عمرینن آخراوتوز
ایلنی شبستره گچریب امالاب صون
گونلرینی شبستر دن کوچوب شاهروده
باجیسنین یانه گیدوبدر .

شبستر دن کوچمگینین بیوک
علتی بو ایدی که شبستره او زمان
چوخلی قتل اتفاق دوشوردی . بیله
که شعر لریندن معلوم اولور شبستر لیلر
اونا یاخشی باخمازدیلار اوندان

((باش دوتهایان سودا))

بقیه ۲ نجی صفحه دن

توز آنا دیلیری اولان ترکونی سنون یاستی یاستی فارسی دانشوب اوخو- ماقوندان، سلیس راق دانشوب، گوزل- راق اوخولار .

پیغمبرار شکسته نفس اولورلار (اگر چه سنده اولمویان صفتلردن ده بریسی بوگوزل صفتدر !) تنزل بوپورکبر آتندان آشاقا ینوب تبریزه تشریف گتور ایله که گاراژداتومبیل دن اندون ، هر عمله نین ، هر شوفرین هر طلبه نین ، هر اداره عضو نون ، هر کسبه نین الینده آنا دیلنده یازیلماش روزنامه لر گوره جکسن که آغز دادی- ایله اوخو ماقا مشغولدو لار . الله بیار ایندییه قدر تبریزه فارسی روزنامه لرین رایج راغی ، آنا دیلمیزده نشر

اولونان روزنامه لرین اوندان بری قدر طالبی اولمایبدر . تبریزده نشر اولونان متعذر روزنامه لرین نمره لری ال به ال گزیر بوگون آذربایجان چیخرا یکی گون صورنا بیردانه نمونه ایچون تاپیلماز خلق بو روزنامه لرین نمره لرین تجلید ایتماک ایچون عزیز برشی کیمی محفوظ ساخلیوبلار . آذربایجان روزنامه - سی نین بعضی نمره لری نچه تومانیله اله گلیمیر .

ایندی عزیزم : بو حقایقی اوخی ویقین بیل که آوجون آچیلوب تبریز- لی لر سنی یاخشی تاثیرلاز اگر آز چوخ سنده انصاف وار سا زهرلی دیلوی ایچری چکوب آغزوی بوموب چوروک و قیمت سیز متاعروی بیزلره ساتماقدان واز کبچ !

یازان: پولسین

مراغه دن گلن شعر

بو جماعت نه دیور ؟

بر نفر یوخدی که بولسون بو جماعت نه دیور ؟ اصل مقصودی دوشونسون که جماعت نه دیور ؟

مفته خورلار او زمان دوندی ، جماعت آیلوب او قدر ظلم اولونوب ایندی هامی جانه دیوبوب

بیزی محو ایلمگه مین دانا مجلس قورولوب ایندی تدبیر ندور عقل و سیاست نه دیور ؟

بر نفر یوخدی که بولسون بو جماعت نه دیور ؟ بیری سویلور هانی مشروطه ؟ بو استبداد دور بری سویلور

بیری سویلور جانانگنوخ بابا دیل آزاد دور گلون انکار ایلیاخ بیز بو نادانلار نه دیور ؟

بیر نفر یوخدی که بولسون بو جماعت نه دیور

آخر هیچ بیز بولوسوز بز بولارا نیله میشوخ ؟ نجه بد بخت ایلیوب خوار و دلیل ایله میشوخ ؟

دردی اظهار ایلمین شخسه جواب ویرمه مشوخ دیمیشوخ گل گور آی اوغلان بو . . . نه دیور ؟

بر نفر یوخدی که بولسون بو جماعت نه دیور ؟

حتی ، ناحق ایلیوب مظلوما ، ظالم دیمیشوخ عالمی بنده ووروب ، اشگه عالم دیمیشوخ

سالمه عیب قویوب خستیه ، سالم دیمیشوخ ظلم ایلوب باخمامیشوخ هیچ که عدالت نه دیور ؟

بیر نفر یوخدی که بولسون بو جماعت نه دیور ؟

عالمه توهین ایلوب قورخما مشوق الله دان هامینی بوشلامیشوخ دوتهموشوخ آنجاق شاهدان

اولموشوق راضی تمام جیب گیریلان گمراه دان دیمیشوخ یاخشی ، دیور اهل شقاوت نه دیور ؟

شاگردلر دیور : آغزیمیزدا دیلیمز وار قوی او دلده دانیشاق مدنیته بورو میش علمیه دنیا یه بزمینی

داها تنبل لیگی آت ، گل گیجه گوندوز چلیشاق

اشتباه ایلمیون وار هر ایشین قاعده سی او شیرین یئرلی دیلین مرکز یوق فائده سی امر ایندوبلر که سوخام آغزوزا جبراً بو دیلی

دنیا دا « فارس » دیلیدر جمله دیلین والده سی

شاگردلر دیور : آی معلم اونوی ئوگره شمگه یسوق طاقتمیز آنا دیلده دانیشوب ، گولماک اولوب عادتیمیز

چوق بیوکدر او غریب دیل جیراجاق آغزیمیزی بیز تصور ایلدیکجه دگیشیر حالتیمیز

معلم دیور : سیزاوشاق سوزنه بیلر سوز آی اوغول یاخشی یامان خراساندا بودیله حرمت ایدیبر پیر و جوان

اونلارین خاطرینه سیزده گرک ئوگره شه سوز سوزیمی رد ایله سوز دولت ایدر باشقا گمان

شاگردلر دیور : آی معلم بیر ارتان ری لی کیلانلی دگلیک ائلیمیز ، یورد و میز آیری ، گاوا لانلی دگلیک

آذرستاندی بزیسم منشئمز تاریخه باق معده دن سویله میریک ، فکری دومانلی دگلیک

معلم دیور : منه تاریخ اوخوماق ایمدی یاراشماز بیلیم دوزی لاپ زور زوراکی حقوزی انکار ایلیم

دیلبوزی ترک ایله یوب ایمدی گرک « فارسلشاسوز » آدوزی تاریخین اول ورقندن سیلیم .
۴ بی ریا

آگهی مزایده

داروخانه اتفاق بلدی مراغه با کلیه داروها و اثاثیه آن بطور مزایده با شرایط زیر بفروش خواهد رسید .

- ۱- قبلاً مبلغ دو هزار ریال بمنوان سپرده بیانک ملی مراغه یا روز مزایده قبل از شروع بمزایده تقدماً باید تسلیم شود در صورت اصابت مزایده و خودداری از معامله سپرده بنفع داروخانه ضبط خواهد شد .
- ۲- پیشنهادات تا روز ۱۴ اسفند ماه ۱۳۲۰ باید در پاکتهای سر بسته و مهر و لاک شده بمدر دواخانه تسلیم شود .
- ۳- در پیشنهادات بهای دواجات و اثاثیه باید صراحتاً قید شود .
- ۴- روز شنبه ۱۶ اسفند ماه ۱۳۲۰ سه بظهر مانده پیشنهادات در شهرداری بازو قرائت خواهد شد .
- ۵- شرکت کنندگان در مزایده میتوانند بمراجعه بمدر دواخانه صورت داروها و اثاثیه را ملاحظه نمایند .
- ۶- در صورت اقتضا مزایده حضوری بعمل خواهد آمد رد یا قبولی یک یا کلیه پیشنهادات با هیئت مدیره دواخانه است .

مدیر داروخانه اتفاق بلدی مراغه - مجتهد زاده

بیر نفر یوخدی که بولسون بو جماعت نه دیور ؟

دیمیشوخ پوللی گرک آمر اول سیزلره وای

ایمدی یو خسولار آلور حقینی وای بیزلره وای

داها یو خدور بزه طالع دینه طالع سیزلره وای

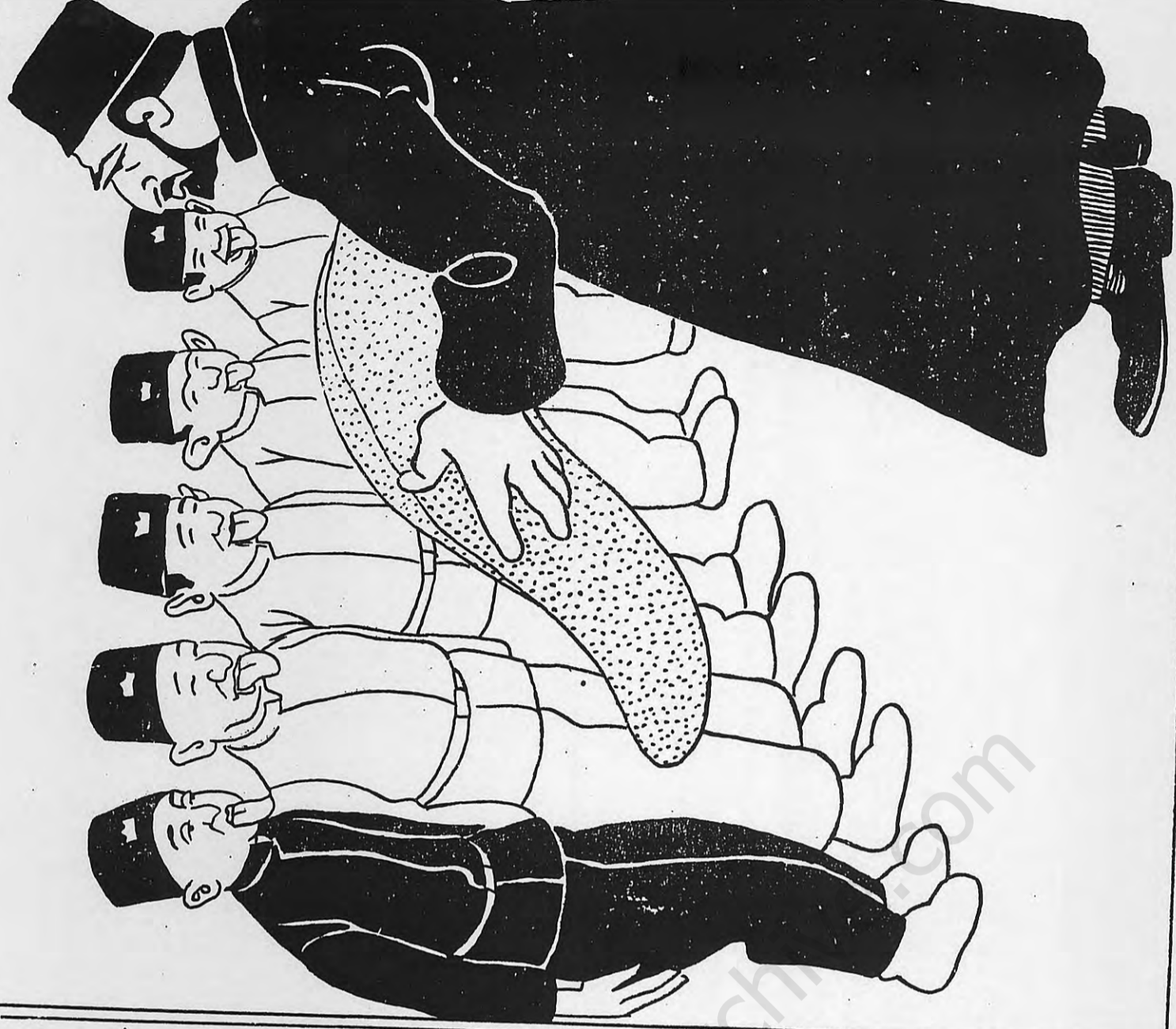
ایمدی هیچ کمسنه سایمور که ریاست نه دیور

بیر نفر یوخدی که بولسون بو جماعت نه دیور ؟

لیتوغرافی «اطلاعات»

(رختک ملانصرالدین ۳۵ میل بوندان قاباق بو نوکلکونی نجم تصویر ایلبوسبرده بیره
ایلبجه قالیبدر.)

شاگردلر - آی میوزا والله بیزم ده دلبیز وار قوی اونورا برآز اوگره تک .
معلم - یوخ ! او دیل باراماز - کرک بودیلی سوخام سیرون بوغازوزا .